

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Feria Tertia Pentecostes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

FERIA TERTIA PENTE
COSTES.

CONCIO PRIMA.

Textus. Ego sum janua, per me si quis intraverit, pasca
inveniet. Joann. cap. 10.

Thema. S. Spiritus janua est ad gratias divinas, ad
pasca consolationum.

Exordium.

DUm Maria Anna, Regina Hispaniarum, oriunda
Domo Austriaca, magnifico apparatu Mediolanum
gressa fuisset, à civibus Mediolanensibus honorifi-
cissime excepta est; inter cætera emblemata excu-
bat eam hortus, qui undique odoriferis floribus, suavissimis
etibus repletus, epigraphen tulit: *Aspirante Austro*: Mens em-
blematis erat, Reginam illam, ex Domo Austriaca oriunda
plurimum solatii ac felicitatis Mediolanensibus afferre. Res-
piciemè emblemate hoc S. Spiritus decoratur, *Aspirante Austro*
pè quos S. Spiritus, suavissimus hic Auster adspirat, ac perha-
numeros gratiarum divinarum ac virtutum flores unà simul
minare, copiosissimos donorum cœlestium, ac prosperitatum
ctus adferre, suavissima consolationum pasca per gustare facit.
Huc faciunt verba suspirantis animæ Cantic. 4. *Veni Auster,
perfla hortum meum, & fluant aromata.* Adsis cum Austro
id est, S. Spiritu, & illius aspiratione per omnigena dona & gra-
tias: interpretatur Tiranus in citatum caput. Confirmo S. Spi-
ritus testimonium reddit Spiritui nostro, quod sumus filii Dei, pro-
dicat S. Paulus ad Rom. c. 8. & 2. ad Corinth. cap. 2. Ubi Spi-
ritus

*Textus Sacre
Script.*

ptura textibus: *Emittes Spiritum tuum, & creabuntur, & re-
novabis faciem terræ,* canit Regius Psalter, Pl. 103. *Ipsè Spi-
ritus testimonium reddit Spiritui nostro, quod sumus filii Dei,* pro-
dicat S. Paulus ad Rom. c. 8. & 2. ad Corinth. cap. 2. Ubi Spi-
ritus

ritus Domini, ibi libertas, Christus quoque promittit Joan. 14. Spiritus Sanctus docebit vos omnia, & suggeret vobis omnia. S. Patres confirmant: Nescit tarda molimina Spiritus Sancti SS. Patres. gratia, scribit S. Ambrosius in cap. 1. Lucae. Adveniente S. Spiritu, cor, quod prius torpuerat, ad operationem se excitat, mox sancta operationis opiniones, per proximos quosque suaviter discurrunt, ut quique audientes ad eadem se accendant, & Austro flante, id est, Spiritu Sancto se insundente, virtutum odores emittant, ut ubique S. hortus floreat, & post florem fructus redolentes & rescientes producat, scribit S. Greg. Papa in cap. 4. Canticorum. Spiritus Paracletus dat pignus salutis, robur vita, ut quod per naturam tibi impossibile est, per gratiam ejus, non solum possibile, sed etiam facile fiat, lumen scientia, ut cum omnia bene feceris, te servum inutilem putes, & quidquid boni in te inveneris, illi tribuas, à quo omne bonum est, scribit S. Bernardus in Fer. 2. Pentecostes. Perpulchrè S. Augustinus Serm. 2. in Fer. 2. Pentecostes. Quod est anima corpori hominis, hoc est Spiritus Sanctus corpori Christi, quod est Ecclesia, hoc agit Spiritus Sanctus in tota Ecclesia, quod agit anima in omnibus membris unius corporis. Et iterum hom. 9. in Pentec. Beneficia, quae Salvator noster inchoavit, peculiari virtute Spiritus Sanctus perfecit, quod ille redemit, iste sanctificavit, quod ille acquisivit, iste custodit. Consolatifsimè scribit S. Thomas à Villanova Conc. 2. in die Pentec. Adjuvat infirmitatem nostram, interpellat pro nobis, si in peccatis sumus, ipse arguit nos, si in servitute, ipse nos liberat; est Paracletus, Patronus, Doctor, Custos, Advocatus & Ductor. Imploratà S. Spiritus gratiã desuper Conceptus pandam.

CONCEPTUS I.

S. Spiritus venit super Apostolos, ac orbem terrarum, ut ventus: Factus est impetus Spiritus vehementis, Act. 2. Cur venit

(C) 2 ut ven-

ut ventus? ut blanda & subtilis aura? advertit doctissimus Nil-
 nus, cetera elementa, ut terra, aqua, ignis, posse ad unum
 specie, ac individuo, hominis dominium, spectare & pertinere
 ut dicere valeat, mea hæc est terra, mea hæc aqua, hic ventus
 ignis, aut verè nemo dicere potest, mea hæc est aura, hic ventus
 meus est; ventus, aër & aura omnibus communis est, ad
 omnem æquè spectat hominem, eumque recreat. Venit ergo
 Spiritus Sanctus super Apostolos, & in hunc mundum, ut ven-
 tus, ut suavis aër, & aura, ut noscamus, sicut aër communis
 omnibus hominibus, ita dona S. Spiritus sunt omnibus commu-
 nia, S. Spiritus suis gratiis & consolationibus; omnem se dissi-
 pantem, recreat, omnibus se infundit. Optimè Petrus Damia-
 nus Serm. de S. Spiritu: *Sicut anima est vita corporis, ita vita an-
 ima nostra S. Spiritus est.* S. Spiritus ventus est: cui quadrat le-
 ma: *Fugat & sovet.* Fugat inquam nubes nocivas iræ Dei, so-
 vet nos radiis gratiæ divinæ. S. Spiritus ventus est, qui debet
 ad portum æternæ felicitatis. Perpulchrè hoc expressit S. Cir-
 rillus Alexandrinus lib. 2. contra Julianum: *Vivificat omnia
 Dei Spiritus, omnia etiam illo opus habent, non aliter potuerunt
 firmè quæ sunt, in sua essentia persistere.* Conformiter S. Au-
 gustinus lib. 5. de Civit. Dei cap. 9. *Spiritus vite, qui creavit
 omnia, creatorque omni creati Spiritus, ipse est Deus, non
 utique non creatus, in ejus voluntate summa potestas, &
 creatorum spirituum bonas voluntates adjuvat.* Figuræ
 eris Bibliis confirmemus.

CONCEPTUS II.

Genes. cap. 1. legitur; Terram omnimodè vacuam, inani
 ac sterilem fuisse: *Terra autem erat inanis & vacua.* Factum
 est autem; *Et protulit terra herbam virentem, & facientem
 semen, juxta genus suum, licet nunquam faciens fructum.* Cap. 2.
 dem. Non amplius desolata est terra, tenebris obscura, sed lu-
 cidis radiis solis illustrata, consolatissima est, non amplius vacua
 & pauper, sed dives quadrupedibus in pratis, avibus in ære,
 piscibus in aquis.

pisceibus in fluminibus abundat, illo nimirum felicissimo instanti, quando Spiritus Domini aquis incubuit, *Spiritus Domini ferebatur super aquas.* Terra est homo inanis & vacua, pauper & desolata terra sine Spiritus Sancti gratia, aut S. Spiritus gratia & favore dignata, dives est hæc terra, homo inquam, abundans divinis consolationibus ac donis. Audiamus S. Thomam à Villa Nova Conc. 2. de Spiritu Sancto: *Sterilis & arida, hyssidoque deserto similis est omnis anima, quam tuus Domine non rorat Spiritus, nullos virtutum germinat affectus, nullos bonorum operum producit fructus, caelestium gaudiorum fecunditate non viret. Aut anima S. Spiritus gratia dignata, non solum in futuro perfectam, sed & in presenti maximam quietem tribuit, cum mentes caelestes igne charitatis accendit,* inquit Beda Venerab. in Pentec. Et concludit S. Thomas Serm. 2. in Pentec. *Adjuvat infirmitatem nostram, interpellat pro nobis, si in peccato sumus, nos arguit; si in servitute, ipse nos liberat, est Paracletus, Patronus, Doctor, Custos, Advocatus & Ductor.*

CONCEPTUS III.

Infelix dives è rogo flammaram inclamat Abraham unicasti guttam aquæ subministret in refrigerium: *Mitte Lazarum, et intingat extremum digiti in aquam, & refrigeret linguam meam.* Lucæ 16. Exigua res est, una guttula aquæ, & hæc negatur prodigo; quid ergo per unam guttulam aquæ, pro qua Dives supplicat, intelligendum est? S. Augustinus de quæst. Evangelii. lib. 2. c. 38. per illam guttam aquæ intelligit minimam gratiam S. Spiritus, conformiter verbis S. Joannis cap. 7. *Flumina de ventre ejus bibent, hoc autem dicebat de Spiritu, quem accepturi erant credentes in eum.* Gutta aquæ minima gratiæ operatio S. Spiritus negatur Diviti, quia cum hæc guttâ gratiæ non amplius infelix, sed felicissimus, non amplius damnatus, sed beatissimus censendus fuisset. *Habet digitus hac caelesti aqua intinctus vim ad consolandum maximam, siquidem una & minima S. Spiritus gratia,*

(C) 3

gratia,

gratia, ad thesaurum divinae bonitatis & gratiarum factis janua apertas, & undique patentes. Concludit Baradius Tom. 4. lib. 4.

CONCEPTUS IV.

Ad Dei misericordias obtinendas, & gratias impetrandas, statuit Altissimus occidi vitulum, qui nunc ex occisi vituli ferre, digito mediatore, aspersus fuerit, hic certus fuit de misericordia, de Dei gratia. *Sumetque Sacerdos de sanguine ejus de suo &c. rogabitque pro eo, & pro peccatis ejus, & dimittentur ei.* Hic vitulus occisus est Christus JESUS, digitus magni Sacerdotis & Altissimi, est Spiritus Sanctus: *Digitus paterna dextera;* nunc hic digitus tangit, suam gratiam beat ac felicitat, sanguine Christi pariter aspergit, sicque gratias divinis, ac donis coelestibus participem reddit, digitus dicitur: Spiritus Sanctus paterna dextera, cur digitus? ideo utique, uti manus digitis adaptatis largitur distribuit dona, ita Deus medio Sancto Spiritu, quasi digitus, gratiarum suarum ad nos mortales extendit, gratias donat ac distribuit. Ergo ostium & janua est S. Spiritus donorum ac gratiarum coelestium.

CONCEPTUS V.

Tandem Judæis Arca Domini, quam infelici praelio perierunt, à Philistæis reddita est: *Et plaustrum venit in agrum Bethsamita, & stetit ibi.* 1. Regum cap. 6. Arca Domini sumum donum, compendium gratiarum erat, Arca Domini ergo iterum felicitati Judæi, pariter donis ac gratias distributi sunt. Quis nunc dicet, quo tempore, quo mediatore, quo Domini Judæis reddita est? Tempus assignat sacer textus: *Bethsamita metebant triticum in valle,* messis tempus in istis talibus partibus est ad finem Maji, vel initium Junii, in quo tempore Festum Pentecostes, Festum S. Spiritus incidit, ac ab Ecclesia celebratur. Ergo tempore Pentecostes, diebus S. Spiritus reddita est Arca Domini Judæis, *sub Festum Pentecostes.* 7. mensis *Et sunt Menses,* inquit doctissimus Sancius, ut noscamus S. Spiritum, restitutionem Arcæ procurasse; S. Spiritus mediatore ostium est, ac janua, per quam largissimæ Dei gratiæ nobis utique proveniunt. Confirmat hoc S. Paulus ad Rom. cap. 8. Spiritus

adjuvat infirmitatem nostram; nam quid oremus sicut oportet nescimus, sed ipse Spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. Ad quæ verba S. Anselmus: *Adjuvator Spiritus Sancti sic expressum est.* Verissimè S. Thomas à Villa Nova Conc. 2. in die Pentecostes: *Adjuvat infirmitatem nostram; interpellat pro nobis, si in peccato sumus, ipse nos arguit: si in servitute, ipse nos liberat, est Paracletus, Patronus, Doctor, Custos, Advocatus, Ductor.*

CONCEPTUS VI.

Fatigatus Iesus federat super fontem, Joan. c. 4. Ad fontem solatium, refrigerium quærit; quis hic fons, quæ illa est aqua? Aquam, quam Christus affectavit, non fuisse materialem aquam, sed S. Spiritus gratiam, contextus indicat: *Si scires donum Dei, & quis est, qui dicit tibi, da mihi bibere, tu forsitan petiisses ab eo, & dedisset tibi aquam vivam &c.* Qui biberit ex hac aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in æternum; aqua, quam ego dabo, fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam. Sicut nunc aqua, quam Christus affectavit, non fuit materialis, sed spiritualis, ita quoque fons ille, ad quem quieverat Christus, scaturiginem refrigerii, & auxilii cœlestis, S. Spiritus gratias signabat. Fessus ergo Iesus ad fontem sedet; docens: ut fatigati, lassati variis tribulationibus, ad aquam vivam, ad fontem gratiarum, S. inquam Spiritum confugiamus, hinc fluit stabile solatium, certum adjuvatorum, firmissimum refrigerium. S. Paulus subscribit ad Galatas cap. 5. *Fructus autem Spiritus est charitas, gaudium, pax, patientia.* Optimè S. Leo Papa Serm. 1. Pentec. *Ab hoc imbres charismatum, flumina benedictionum.*

Cum Sponsa ergò Cantic. c. 4. S. Spiritum invocemus: *Ve. Epilogus, ni Auster, perfla hortum, & fluent aromata; gratiarum inquam, ac donorum Altissimi.*
Amen.

FERI/

FERIA TERTIA PENTI
COSTES.

CONCIO SECUNDA.

Textus. *Veni ut vitam habeant, & abundantius habeant.*
Joan. 10.

Thema. Castis se communicat S. Spiritus.

Exordium. **D**E columbis tradit Columella lib. 2. cap. 8. mundicium in locis inhabitare: Verba Columellæ sic sunt: *Totus autem locus, & ipsa columbarum sella pedibus, albo tectorio, quoniam eo colore præcipue delectatur hoc genus avium.* Et paulò inferius: *Quanto autem subinde converri & emundari debet, nam quanto cultior, tanto letior avis conspicitur.* Unde Academicus columbam pingit versus dealbatam turrim volantem: cum inscribitur: *Ad Candida properat: S. Spiritus columbæ specie generatim hoc lemmate representatur, quippè qui in candidum, mundicium castum hominis cor avidissimè illabitur; inscriptio sit: Candida properat corda.* Scripturæ textibus stabilio: *Qui mundiciam cordis mundiciam, habebit amicum Regem.* Proverb. cap. 24. *Matth. 5. ait Christus: Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.* Et cap. 22. *Qui neque nubunt, neque nubent erunt sicut Angeli Dei in cælo.* Patres audiamus: *Mundiciam Domino mundissima debetur habitatio, inquit S. Augustinus lib. medit. c. 35. Nihilò Deus, Sponsus cælestis, S. Spiritus mundiciam delectatur cordis mundicie, scribit Soto Major in cap. 2. Cantus Anima quanto mundior corde est, tanto capacior Christi docet S. Paulinus Epistola 35. Similitè line exponit Theophilus in cap. 5. Matth. Sicut speculum si fuerit mundum, et*

imagines, illa anima pura faciem Dei. Hinc S. Leo S. Spiritum s. Leo. intitulat Serm. 1. de Pentec. *Signaculum Castitatis.* Perpulchra sunt verba Tertulliani de cultu foemin. cap. 1. *Cum omnes finus Tertullianus, templum Dei, illato in nos & consecrato Spiritu Sancto, ejus templi aditus & antistes est, pudicitia.* Unde S. Agatha ad S. Luciam s. Agatha. inquit: *Fucundum Deo in tua virginitate habitaculum praeparasti.* Et S. Lucia affirmat: *Castè viventes, templum sunt Spiritus Sancti. Gloriosum & insignem inter ceteras virtutes, castitas & mundicia locum tenet, quia ipsa sola est, qua mundas mentes hominum, praestat videre DEUM,* praedicat S. Augustinus in 25. post Trinitatem. Finio cum S. Isidoro lib. 2. Syn. cap. 1. s. *Isidorus, Continentia hominem Deo proximum facit, & ubi ista manet, Deus manet.* S. Spiritus gratia Conceptus dabo.

CONCEPTUS I.

In forma ignis se super Apostolos praesentavit S. Spiritus ac instar venti, super eos venit, ut patet Actorum cap. 2. *Factus est repente de caelo sonus tanquam advenientis Spiritus vehementis, & replevit totam domum, ubi erant sedentes: & apparuerunt illis dispersa lingua tanquam ignis, seditque supra singulos eorum.* Cur in forma ignis, & instar venti S. Spiritus super Apostolos venerit, dicam causalem: Ignis & ventus mundiciam & puritatem anhelant: sic ignis purificat aurum; ventus aërem purum, mundumque reddit. Venit ergo S. Spiritus in forma ignis & venti ad indicandum: puritatem & mundiciam se desiderare, in puris ac castis mentibus residere, ac mansionem facere. Ludovicus Sotomajor hujus Conceptus in cap. 2. Actorum inventor est: *Nihilo enim Deus Sponsus caelestis magis delectatur, quam cordis mundicie.*

CONCEPTUS II.

S. Spiritum non immerito unioni seu gemmae preciosae comparavero: Unioni; quoniam unus est cum Patre & Filio; Unioni;
 Pars II. (D) quia

quia S. Spiritus unit corda nostra in charitate cum Deo & primo. Unioni, seu gemmæ Academicus substernit aurum purissimum, cum Lemmate: *Purissimum sit hujus habitaculum.* Tendunt quoque Naturalistæ gemmæ qualitatem probari plumbi genuina quæ est, plumbi nigredine non maculatur, sed candore illaeso albedinem servat, Academicus adnectit subscriptionem: *Non inficitur:* Unio seu gemma preciosa ergo est Spiritus S. cuius mens, & cor fuerit, purum ac mundum, ab omni seculo immundicie, aptum sit ejus habitaculum; albedinem diligens, castos eligit in domicilium: ita concludit Sapientissimus lib. Sapientia cap. 1. *Spiritus enim Sanctus disciplina effugiet istum, & auferret se à cogitationibus, quæ sunt sine intellectu.*

CONCEPTUS III.

S. Spiritus Sapientia est, ac lumen cordium: dicit nomen Solomon de hac Sapientia Prov. c. 9. *Sapientia edificavit sibi domum;* quæ est illa domus, ac dignum habitaculum S. Spiritus. Sunt, qui S. Ecclesiam hanc domum dicant, S. Bonaventura Speculo cap. 6 Domum & habitaculum S. Spiritus, B. V. Maria esse adstruxit: *S. Spiritus Mariam per Domum convenienter signavit, quia sibi Sapientia increata, cum 7. columnis, seu donorum Spiritus Sancti excellentissime edificavit.* Veritas citati Patris. Lubens has opiniones suscipio: concedo, Ecclesiam per domum Spiritus Sancti posse intelligi, concedo & B. V. Mariam domum esse S. Spiritus, ast, quid de Virgine Maria dicendum lectus in Cant. c. 4. audiamus: *Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te.* Divini oraculo Maria Virgo castissima pronuntiatur, Lucae cap. 1. *Missus est Angelus Gabriel ad Virgine desponsatam Joseph: & nomen Virginis Maria.* Ipsa etiam conceptio de falsa est: *Virum non cognosco.* Ecclesiam domum S. Spiritus S. Paulus ad Ephes. c. 5. deprædicat: *Non habentem maculam aut rugam, aut aliquid hujusmodi, sed ut sit sancta, & immaculata.* Domus, & habitaculum S. Spiritus est uterus B. V. Mariae, sed immaculatus, castissimus. Domus & palatium S. Spiritus est S. Mater Ecclesia, sed sine ruga, sine macula, unde dicitur

casta, ac pura, solum inhabitare Spiritum Sanctum, castæ, ac puræ, virginæque mentes, ac corda, accepta sunt S. Spiritûs habitacula.

CONCEPTUS IV.

Ab exordio mundi, jam *Spiritus Domini ferebatur super aquas*, Genes. cap. 1. Aderat lucidissimus sol, luna & stellæ, cur his non innitur? cur aquas præ Sole eligit, ac diligit? penes observare libeat, quid S. Marcus cap. 1. de Servatore nostro scribat: *Vidit caelos apertos, & Spiritum Sanctum tanquam columbam descendantem, & manentem in ipso, & vox facta est de caelis, tu es Filius meus dilectus, in te complacui.* Quid quæso movit Spiritum Sanctum, quod super Christum descenderit, & in Christo mansionem acceperit? motivum ex textu antecedente desumo: *Baptizatus est à Joanne in Jordane.* Baptizare: idem sonat, ac mundare, abluere, purificare. Christus baptizatus à Joanne in Jordane, hominem castum, mundum, purum designat, vix baptizatus est à Joanne Christus; & vidit caelos apertos, & Spiritum Sanctum tanquam columbam descendantem & manentem in ipso: discamus: castos, mundos, inhabitat S. Spiritus; casti, mundi sunt S. Spiritûs permanens, ac stabile domicilium. Hinc ab exordio mundi aquis incubuit: S. Spiritus, *Spiritus Domini ferebatur super aquas*, super aquas, quarum natura est limpitudo, albedo, ac claritas, quarum qualitas est mundare, purificare. Iterum argumentum: castis, puris, & albis virginitate, claris ac candidis castitate, innitur S. Spiritus.

CONCEPTUS V.

Columbam Noëticam S. Spiritûs symbolum esse extra dubium est, hinc & in columbæ forma apparuit sapius. De columba Noëtica nunc legitur Genes. cap. 8. eam nonnisi in loco ab omni spurcitia mundo, ac puro, in Arca inquam, ad quam aquæ diluvii non pertingebant, resedisse: ita S. textus: *Cum non invenisset, ubi requiesceret pes ejus, reversus est ad eum in Arcam.*

(D) 2

Doctrina

Doctrina sit: S. Spiritum non nisi castas inhabitare mentes, castis
cordibus insidere, repeto symbolum initio thematis citatum. *Castitas
candida properat: nervosè in hunc finem S. Augustinus lib. de
ditar. cap. 35. Mundissimo Domino mundissima debetur habitatio.*
Noverat hoc devotissimus David.

CONCEPTUS VI.

Precatur zelosissimus Psalter Pf. 18. *Quis dabit mihi pennas
sicut columba?* Et Psalmo 50. suspirat: *Cor mundum creas tu Deus:*
faxit Deus, detur Davidi cor mundum, mentis castitas, puritas;
dentur David pennæ columbæ, quid inde emolumentum hauriet?
indubiè inhabitatorem cordis, & viscerum suorum S. Spiritum
futurum sibi compromittit: *Spiritum rectum innotuit in
visceribus meis.* Appositè hic Sanctus Bernardus Serm. 4. de
hoc Festo: *Scias vas tuum possidere in sanctificatione, & non
in passione desiderii, S. Spiritum accepisti.* Qui dabit mihi
pennas sicut columbæ, & requiescam; columbæ alas, & requiescentias
gitationes sanctas, puras, mundas, cœlestia, meditantes si
habuerit, de incola cordis S. Spiritu quasi certus sit: requiescentiam
Deum videbit, divinis gratiis perfruetur. Sic subscribetur
Evangelista Matthæo cap. 5. *Beati mundo corde, quoniam
Deum videbunt.*

Epilogus.

Hortor ergò cum S. Augustino Serm. 185. *Anniversarium
diem celebramus de adventu Spiritus Sancti, sed nos ita agamus
ut quotidie eum ad nos castis operibus, & castis
pectoribus invitemus. Amen.*

FERIA TERTIA PENTE-
COSTES.

CONCIO TERTIA.

Pascua invenient. Joann. cap. 10.

Textus.

Verbum Dei cibus est animæ, quo anima
Virtutibus proficit. Thema.

Virtutibus, ac donis Spiritus Sancti repletissimum in- Exordium.
venio fuisse S. Joannem Baptistam: summæ austerita-
tis, & mortificationis; *zona pellicea circa lumbos*
ejus, locustas, & mel silvestre edebat. Matth. cap. 3.
Summæ humilitatis: *Non sum dignus procumbens solvere corri-*
giam calceamentorum ejus. Summi zelus: qui constanter, etiam
cum vitæ periculo repetebat: *Non licet tibi habere uxorem fra-*
tris tui. Marc. cap. 6. Summæ fidei, & constantiæ in adversis,
qui etiam in vinculis mansit, *Joannes in eodem.* Unde tantæ
virtutum divitiæ, ac copiosi donorum S. Spiritus thesauri? dicat
originem S. Lucas cap. 3. *Factum est Verbum Domini super*
Joannem Zacharia filium: Verbum DEI ergo pascua, & cibus
sunt animæ, gratiarum, ac donorum Spiritus Sancti. Audiamus
desuper sacram Scripturam. *Beatus, quem tu erudieris Domine,* Textus Sacra
& de lege tua docueris eum, canit David Psalmo 93. & Psal. 118. Script.
Declaratio sermonum tuorum illuminat, & intellectum dat par-
vulis; & iterum Ps. 118. Lucerna pedibus meis verbum tuum, &
lumen semitis meis. *Verba, quæ ego locutus sum vobis, Spiritus*
& vita sunt, inquit Christus Joannis cap. 6. *Fructus pascunt*
homines, sed sermo tuus hos, qui in te crediderunt, conservat:
prædicat Salom. Sapientiæ 16. Et Isaias habet cap. 55. *Sicut de-*
scendit imber, & nix de caelo, & illuc non revertitur, sed in-
briat

(D) 3

briat

- briat terram, & infundit eam, & germinare eam facit, & semen ferenti, & panem comedenti, sic erit verbum meum, egreditur de ore meo, non revertetur ad me vacuum. Ubi hortatur S. Jacobus cap. 1. *Suscipite insitum verbum, quod test saluare animas vestras.* Et Christus ait Joan. 10. *Quos uocem meam audiunt, & ego uitam aeternam do eis, & non peribunt in aeternum.* Audiamus & Patres: Innumeras uarias facit verbum Dei in anima, nam franat eam à peccatis, tractat, illuminat, inflammat, mundat, pascit, confirmat, sanat, cunctas, emollit, & totius boni capacem facit, etenim verbum est frantum, uita, lux, ignis, cibus, medicina, uirtus & paratio cordium. Ita S. Thomas à Villanov. Serm. in Sexagesimo. *Verbum est consilium, ubi bonum est uerbum Dei, misit Dominus uerbum suum, ut sanaret hominem, non ut perderet, hoc uerbum medicina est, docet S. Ambrosius in Ps. 45. Verbum Dei, pascha uite, refectio anime, dulcedinis pocula, dilectorum consolatio, letificantia corda, chariora diligentibus Christum super aurum, lapidem preciosum multum, & dulciora super mel & fructum. Verba sunt S. Bernardi Serm. 10. in Cœna Domini. Sicut uerbum Dei pascitur cibo, sic reficitur anima uerbo Dei, scribit S. Augustinus Serm. 16. de temp. Sicut uerbum Dei aeternum est pabulum Angelorum in cœlo, ita uerbum Dei est pabulum sanctorum uirgularum in terra. Bellovacensis lib. 3. spec. part. 1. dist. 10. S. Bernardi. *Solis natura est eis, qui in hoc mundo sunt, ordinante Deus uerbaliter dare uitam, illam conservare, insuper augmentare, etiam uerbum Dei in anima hac tria specialiter operatur.* Ita Bernardinus Serm. 9. in Dom. 1. Quadrages. *Concludo cum Chrysostomo hom. 32. Sicut corporalis cibi appetitus iustitiam est bonæ ualeitudinis, ita desiderium spiritualis doctrine, maximissimum argumentum est, anima benè habentis.* Divina gratia invocata Conceptus pandam.*

CONCEPTUS I.

Exodi 32. Moyses verbum Dei comparat rori: *Fluat ut ros* ^{Confirmati}
eloquium tuum. Rori campos fecundanti subscribit Academicus
 Lemma: *Inde salus & precium.* Salus, cum languidæ segetes
 rore salvifico erectæ salvantur, quot roris guttis, tot preciosis
 gemmis divites crescunt, & maturescunt: Rori ergo comparatur
 verbum Dei, quia verbo Dei animæ hominum salvantur, virtuti-
 bus exornantur, donis ac gratiis S. Spiritûs ditantur: tam ex lege
 veteri, quam nova proba patet: Divina bonitas salutem homi-
 num ordinavit, quis dicet quo medio? medio verbi Dei: *Suscitabo*
super vos verbum meum bonum, ut reducam vos ad locum
istum. Jerem. 29. *Et erit in novissimis diebus preparatus mons*
domus Domini in vertice montium, & elevabitur super omnes
colles, & fluent ad eum omnes gentes, & ibunt populi multi &
dicent: Venite ascendamus ad montem Domini, & ad domum
Dei Jacob, prophetat Hais cap. 2. Et quomodo fient hæc omnia?
 medium subnectit: & est verbum Dei: *Docebit nos vias suas, &*
ambulabimus in semitis ejus, quia de Sion exhibit lex, & verbum
de Jerusalem. In nova lege ad salutem præmittitur præcursor S.
 Joannes Bapr. Lucæ cap. 3. *Prædicans baptismum pœnitentiæ: &*
egrediebatur ad eum omnis Judææ Regio. Advenit ipse Salvator
 quærere, quod perierat, & incipit à verbo Dei. *Cæpit Jesus in*
Synagoga docere. Marci c. 6. Ante gloriosam suam ascensionem,
 & Apollolis imperat in mundum universum se dividant, eumque
 ad salutem reducant medio verbi Dei: *Ite in mundum univer-*
sum, & docete omnes gentes. Matth. 28. Verbum Dei ergo pascua
 dico, per quæ anima proficit, in virtutibus ditescit, ac donis S.
 Spiritûs.

CONCEPTUS II.

Exodi cap. 28. ordinavit Deus, ut summus Sacerdos ad oram
 vestimenti sacri mala punica, & tintinabula affixa haberet

Deora

Deorsum verò ad pedes ejusdem tunicae per circuitum, quasi mala punica facies &c. mixtis in medio tintinnabulis. Quid mirum si hic latet, quod mala punica cum tintinnabulis ad ornamentum sacri Deus immixta, & adjuncta ordinaverit? mystice ex qualitatibus mali punici, & signo tintinnabuli eruat. Mala punicum, durissimam & amarissimam habet corticem, intus vero fovet succum suavissimum, ac pretiosissimum; symbolum proferens virtutum, ut castitatis, humilitatis, devotionis, patientiae &c. castè vivere, humiliter de se sentire, abstinenter in purificatione corpus suum affligere, ac poenitere, an non dura amara cortex est, aut intus fructus fovet dulcissimos ac pretiosissimos; videamus precium, gustemus suavitatem: castis precibus suscipitur fructus visionis beatificae: *Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt*, Matth. 5. Humiles expectat gloria, & exaltatio. *Qui se humiliat exaltabitur.* Lucae 18. Poenitentia se mortificantes numerabuntur inter Dei filios, & haec dicitur Paulo ad Hebraeos 11. *Angustiari & affligi &c. accipiuntur pro promissione.* Tintinnabulum, seu campana signum est, seu monitio, adhortatio ad bonum opus, ut, ad orandum, ad docendum; figura verbi divini, concionis, exhortationis; tintinnabula, seu campanulae, Deus ordinavit in veste sacerdotum patere debere mala punica; indicans, & edocens; tintinnabulum, verbum Dei, pias conciones, lectiones, meditationes, quibus, quo ad mala punica, ad virtutum gradus pervenitur, & delectationis fructus donorum, ac gratiarum S. Spiritus, degustantur. Videatur ulterius Exodi 37.

CONCEPTUS III.

Citato libro praecepit Omnipotens, Arca foederis, seu propitiatorium, à Cherubinis custodiatur, tegatur, circumdecorari, & ornari. *Duos etiam Cherubin ex auro ductili, quos posuit in utràque parte Propitiatorii, Cherub unum in summitate unius partis, & Cherub alterum in summitate partis alterius, dantes Cherubin in singulis summitatibus Propitiatorii, extendentes alas, & tegentes Propitiatorium.* Cur arcam Dei, ac Propitiatorium re-

à Cherubinis, & non etiam Seraphinis Angelis, observari, ac custodiri Deus præcepit? notare libeat; Cherub, hoc nomen, idem significare, quam *scientiam Dei*, inquit S. Gregorius. Verbum Dei, lex, ac præcepta divina, anima, ac Spiritus sunt arca, & propitiatorium, à Cherubinis, id est, scientia Dei, Verbo Dei, ordinavit Altissimus, Arca, & Propitiatorium custodiatur, tegatur, adornetur, indicans: Animam ac spiritum hominis; quam optimè, à malis, ac peccatis custodiri, per Verbum Dei; per scientiam legis, ac præceptorum divinorum, pulcherrimis virtutibus adornari, preciosissimis donis S. Spiritus ditari.

CONCEPTUS IV.

Jobo, inquit facer textus lib. Job. cap. 42. post ruinam, fratres ac sorores condolentes, tulisse munera: Ovem, & inaurem: *Et dederunt ei unusquisque ovem unam, & inaurem auream unam.* Quid mysterii latet, quòd ovem cum inaure obtulerint? Ovis est symbolum hominis prædestinati, ac virtutibus ornati, & ditati donis ac gratiis S. Spiritus: *Statuet oves à dextris.* Matth. 24. Inauris, auriculæ est ornamentum, mysticeque denotat facilitatem, optimamque dispositionem, ad audiendum; Ovi ergo fratres Job, adjungunt inaurem auream, ad denotandum: Audiendo ferventer Verbum Dei, fieri hominem Ovem Christi; ornatum virtutibus, dotatum donis S. Spiritus, ac ad gloriam prædestinatum. Sic concludit Didacus Stella in cap. 11. Lucæ: *Habent divina verba, nescio quid divini, & paterni amoris, quod audientes filii Dei, qui ad æternam beatitudinem destinati sunt, in ipsis agnoscuntur, gaudent, & exultant.*

CONCEPTUS V.

S. Paulus à charissimis suis Vale accipiens, sic finit Sermone Act. 20. *Et nunc commendo vos Deo, & verbo gratiæ ipsius:* suffecisset dixisse, *commendo vos Deo:* quid significat ergò hæc additio: *Et verbo gratiæ ipsius:* quid est intelligendum per illud verbum gratiæ? S. Cajetanus super citatum caput 2. Actorum

Pars II.

(E)

textum:

textum: *Verbo gratia ipsius*, sic explicat: *Sermoni Dei ad vobis gratia, quâ salvi sumus.* Commendat igitur nos Apoll. Deo, cupit nos virtutibus repleti, donis, ac gratiis Spiritus Sancti ditari: ad hæc medium præscribit, nempe Verbum Dei, mirum si diligenter, avidè, attentè, audiverimus Verbum Dei, illudque corde retinuerimus, fiemus commendati Dei, grati cepti, virtutibus ornati, donis S. Spiritus divites, electi, ac destinati. Mellifluè S. Bernardus Serm. 1. in Sept. *Data signa quadam & indicia salutis, interea que fiduciam præbent & materiam spei, unum illud maximum est, Verba DEI audire.*

CONCEPTUS VI.

Æterna ac infallibilis Veritas Joan. c. 5. inquit: *Amen dico vobis, qui Verbum meum audit, habet vitam æternam.* S. Bonaventura hic miratur modum dictionis: *Qui audit Verbum meum, habet vitam æternam;* aptius dixisset: *habet vitam æternam.* Ast de præsentis loquitur, jam habet vitam æternam, qui Verbum Dei audit: & quomodo in præsentis, jam ætèrnaliter vitam æternam habet, qui audit Verbum Dei? respondet S. Bonav. *Qui Verbum Dei audiunt, in præsentis recipiunt gratia:* gratia inquam donorum Spiritus S. mediante quibus donis jam prægustant dulcedinem, ac suavitatem vitam æternam. *Quia ex auditu Verbi Dei,* inquit S. Thomas Aquinas *Secundum Pass. vitatur omne malum, secundo acquiratur omne bonum.* Verbum Dei pascua ergo merito dico, in quibus saginatur vitam gratiis Spiritus Sancti.

Epilogus.

Hortor ergo cum S. Paulo ad Philipp. 2. *Vestram salutem operamini, Deus est enim, qui operatur in vobis, & velle & efficere, pro bona voluntate.* Medium adnectit: *Verbum Dei continentes,* id est: Verbum Dei, Sermones, ac Conciones zelosè audientes, hæc vitam æternam conciliant. Amen.

SS(O)SS